EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 21.11.2022
COM(2022) 647 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Aastaaruanne 2021. aastal rahastatud Euroopa Liidu humanitaaroperatsioonide kohta

SISSEJUHATUS 2
HUMANITAARABIOPERATSIOONID, MIDA 2021. AASTAL TOETATI 2
Peamiste toetatud humanitaarabioperatsioonide ülevaade 2
Horisontaalsed prioriteedid 9
2021. aastal lõpule viidud hindamiste kokkuvõte 11
Lisateave ja allikad 12
ECHO rakenduspartnerid (2021) 13

SISSEJUHATUS

Käesolevas aruandes tutvustatakse Euroopa Liidu (edaspidi „EL“) peamisi meetmeid, mida 2021. aastal rahastati liidu eelarvest ja mida rakendas Euroopa Komisjon (edaspidi „komisjon“) humanitaarabi valdkonnas, ning saavutatud poliitilisi tulemusi.

Aruanne on koostatud kooskõlas nõukogu 20. juuni 1996. aasta määruse (EÜ) nr 1257/96 artikliga 19.

HUMANITAARABIOPERATSIOONID, MIDA 2021. AASTAL TOETATI

2021. aastal jätkus keeruliste kriiside, relvakonfliktide, looduslike ohtude ja tervisealaste hädaolukordade, eelkõige COVID-19 pandeemia tõttu humanitaarabivajaduste kasv. Juhtivaks humanitaarabi rahastajaks jäi komisjon, kes eraldas oma Euroopa elanikkonnakaitse ja humanitaarabioperatsioonide peadirektoraadi (edaspidi „ECHO“) kaudu enam kui 80 riigi jaoks ligikaudu 2,2 miljardit eurot, et toetada miljoneid abivajajaid. Võttes arvesse, et COVID-19 pandeemia ulatuslik mõju halvendas veelgi haavatavate elanikkonnarühmade rasket olukorda, on pandeemia algusest saadik humanitaarabi antud kokku 656 miljoni euro väärtuses, et toime tulla selle tagajärgedega. Siia kuulub ka 100 miljoni euro suurune pakett, millega koostöös haiguste tõrje ja ennetamise Aafrika keskustega toetati vaktsiinide kasutuselevõttu Aafrikas. Lisaks jätkas 2021. aastal tegevust humanitaarabi õhusild, mille raames tehti 21 lendu ning toimetati 4 riiki[1] olulisi meditsiinitarbeid ja humanitaarabi.

Suurem osa ELi humanitaarabist eraldati seoses Aafrika ja Süüria (ning selle naaberriikide) kriisidega. Lisaks on pärast seda, kui Taliban 2021. aasta augustis võimu üle võttis, antud märkimisväärsel määral humanitaarabi, et tegeleda järsult halvenenud poliitilise olukorra parandamisega Afganistanis ja selle naaberriikides. Peale selle jätkas EL keskendumist elanikkonna toetamisele nn unustatud kriisikolletes, näiteks Kesk-Aafrika Vabariigis, Sudaanis, Pakistanis, Colombias, Venezuelas, Haitil, Ukrainas ja Filipiinidel.

Selleks et kõrvaldada üha kasvavat humanitaarabi rahastamise puudujääki, edendas komisjon ka ulatusliku kokkuleppega (Grand Bargain) võetud kohustuste täitmist, samal ajal tagades ka kvaliteetse rahastamise oma valdkondlike poliitikasuuniste rakendamise kaudu.

Peamiste toetatud humanitaarabioperatsioonide ülevaade

Sahara-tagune Aafrika

Etioopia

2021. aastal laienes Etioopia põhjapiirkonnas föderaalvalitsuse ja Tigray piirkondlike julgeolekujõudude vaheline konflikt.

EL eraldas 85,5 miljonit eurot, et toetada elupäästva abi andmist konflikti või looduslike ohtude tõttu kodukohast lahkunud ja riigi sees ümber asunud inimestele, samuti ka pagulastele, rändajatele ja toidupuuduse all kannatavatele inimestele, kes olid mõjutatud rändtirtsuparvede pealetungist piirkonnas.

Keenia

[1] 2021. aastal olid humanitaarabi õhusillaga hõlmatud Afganistan, Mosambiik, Etioopia ja Haiti.

Keenias on üle 500 000 pagulase peamiselt Somaaliast ja Lõuna-Sudaanist, kes sõltuvad täielikult humanitaarabist. Jätkuv põud ja COVID-19 mõjutasid üha enam toidu- ja toitumisolukorda, sest kuivades ja poolkuivades piirkondades vajas toiduabi vähemalt 3,1 miljonit inimest.

EL eraldas laagrites elavatele pagulastele ja varjupaigataotlejatele 18 miljonit eurot peamiste eluks vajalike teenuste (toiduabi, veevarustus, kanalisatsioon ja hügieen, tervishoid ja toitumine, kaitse ja haridus) osutamise tarbeks.

Somaalia

2021. aastal halvenes Somaalia humanitaarolukord riigisisese relvakonflikti ja äärmusliku põua tõttu veelgi.

ELi 63,8 miljoni euro suurune humanitaarabi hõlmas päästetegevust ja leevendusmeetmeid, et tulla toime kõrbetirtsuparvede leviku järsu suurenemise, üleujutuste, COVID-19 mõjuga, ning meetmeid varajase reageerimise suutlikkuse tugevdamiseks uute šokkide korral.

Lõuna-Sudaan

2021. aastal tabasid kogukondi rängalt konfliktid, piirkondlik vägivald, suured üleujutused ja COVID-19. Mõjutatud elanikkonna humanitaarabile ligipääsu piirasid jätkuvalt vägivald ja operatiivsed tegurid.

ELi meetmete kaudu eraldati 76,5 miljonit eurot, et vähendada riigis liigsuremust ja haigestumust, kaitsta vägivallast mõjutatud kogukondi, tagada päästetegevus ning toetada humanitaarabikogukonna tegevust.

Sudaan

Abivajajate hulk on suurenenud juba neljandat aastat järjest. Toiduga kindlustamatus on püsinud murettekitavalt kõrgel tasemel ning ümberasumine, mille põhjustas siseriiklik relvakonflikt, majanduslangus ja toiduainete hindu mõjutav inflatsioon, on suurenenud ja muutunud pikaajalisemaks. Seda süvendas COVID-19 mõju. 2021. aasta oktoobri seisuga kannatas enam kui 20 % Sudaani elanikkonnast akuutse toiduga kindlustamatuse all.

EL eraldas 62,1 miljonit eurot, et osutada elupäästvaid hädaabiteenuseid ja kaitseabi konfliktide või looduskatastroofide tõttu ümber asustatud või neis kannatada saanud elanikkonnale ning reageerida tervise-, toitumis- ja toiduga kindlustatuse kriisidele.

Uganda

Ugandas on Aafrika suurim pagulaste kogukond, enamik pagulasi on pärit Lõuna-Sudaanist ja Kongo Demokraatlikust Vabariigist. Pagulaste sissevool on koormanud üle vastuvõtu- ja transiidikeskused. Peamised vajadused on seotud toiduabi, veevarustuse, kanalisatsiooni ja hügieeni, kaitse ning muude põhiteenustega.

EL eraldas 35 miljonit eurot elupäästva abi andmiseks kõige haavatavamatele kogukondadele, samuti vastuvõtvatele kogukondadele ning kohaliku katastroofideks valmisoleku tugevdamiseks.

Burundi

Äärmuslike ilmastikunähtuste, COVID-19 ning julgeoleku ja inimõiguste kaitsega seotud

murede tõttu vajasid humanitaarabi 2,3 miljonit inimest Burundis ja üle 260 000 pagulase naaberriikides.

EL rakendas piirkondlikku lähenemisviisi, eraldades 12,8 miljoni euro väärtuses abi koordineerimiseks, kaitseks, katastroofideks valmisolekuks ja katastroofiohu vähendamiseks, sealhulgas võitluseks epideemiatega.

Kongo Demokraatlik Vabariik

Humanitaarkriisi tõttu kannatasid Kongo Demokraatlikus Vabariigis 26 miljonit inimest akuutse toiduga kindlustamatuse all. Pidevate konfliktide ja vägivalla tõttu on Kongo Demokraatlikus Vabariigis üle 5,6 miljoni riigisisese põgeniku ja naaberriikides üle 800 000 pagulase. Tohutut kahju tekitasid malaaria, looduskatastroofid ja epideemiad.

EL eraldas humanitaarabi tarbeks 70 miljonit eurot, millest enam kui 63 miljonit eurot oli mõeldud päästetegevuseks, sealhulgas 15 miljonit eurot näljahädale reageerimiseks. Samuti eraldati humanitaarabi selleks, et reageerida Nyiragongo mäe vulkaanipurskest põhjustatud hädaolukorrale.

Kesk-Aafrika Vabariik

Seoses süveneva piirkondliku kriisiga, mille tõttu on kodudest lahkunud enam kui 1,4 miljonit inimest, eraldati ELi vahendeid toiduga varustatuse, elatusvahendite, põllumajanduse, tsiviilisikute kaitse ja riigis põhiteenuste tagamise toetamiseks (22,5 miljonit eurot, sealhulgas 1 miljon eurot selleks, et reageerida uuele Kesk-Aafrika Vabariigist pärit pagulaste sissevoolule Kongo Demokraatlikusse Vabariiki). Toetust anti ka selleks, et tugevdada humanitaarabi koordineerimist, julgeolekut ja logistikat.

Sahel

Burkina Faso, Mauritaania, Mali, Tšaad, Niger, Nigeeria ja Kamerun

Abivajajatena on tuvastatud üle 32 miljoni inimese, kellest 23,7 miljonit kannatavad toiduga kindlustamatuse all (mida on kaks korda rohkem kui aastatel 2015–2020 keskmiselt).

EL eraldas Saheli piirkonnas 242 miljonit eurot toidukriisi vastu võitlemiseks, humanitaarabi koordineerimise tõhustamiseks ja julgeoleku juhtimiseks konfliktipiirkondades ning katastroofideks valmisoleku parandamiseks. Uusi edusamme tehti humanitaarabi, arengu ja rahu vahelise seose elluviimisel, et suurendada mõjutatud elanikkonna vastupanuvõimet, vähendada humanitaarabi vajadust ning tegeleda toiduga kindlustamatuse ja akuutse alatoitumuse algpõhjustega.

Tšaadi järve vesikond

Nigeeria, Niger, Kamerun ja Tšaad

Kümme aastat kestnud kriis on mõjutanud piirkonnas rohkem kui 10 miljonit inimest. EL seadis prioriteediks mitut valdkonda hõlmava abi ja eraldas 96,5 miljonit eurot põgenike, toiduabi, toitumise, tervishoiu, veevarustuse, kanalisatsiooni ja hügieeni toetamiseks. EL tegeles ka hädaolukordades hariduse andmisega, katastroofideks valmisolekuga, humanitaartaristu logistikaga ja juurdepääsuga lennuteenuste kaudu.

Lõuna-Aafrika ja India ookeani piirkond

Angola, Botswana, Komoori saared, Eswatini, Lesotho, Madagaskar, Malawi, Mauritius, Mosambiik, Namiibia, Seišellid, Lõuna-Aafrika Vabariik, Sambia ja Zimbabwe

Lõuna-Aafrika ja India ookeani piirkonna vajadused suurenesid märkimisväärselt põua, COVID-19, sagenenud tsüklonaalse tegevuse, toiduainete kõrge hinna ja relvavägivalla tõttu, mis tõi kaasa riigisisese sundrände. Üle 23 miljoni inimese kannatas akuutse toiduga ja toitumisalase kindlustamatuse all ning vajas humanitaarabi kogu piirkonnas.

ELi 52,5 miljoni euro suurune abi keskendus sellistele hädaabimeetmetele nagu toidu- ja toitumisabi, kaitse, tervishoiuteenuste kättesaadavus, hädaolukordades hariduse andmine, vesi ja kanalisatsioon ning katastroofideks valmisolek.

Põhja-Aafrika

Liibüa

Ligikaudu 1,3 miljonit inimest vajas humanitaarabi, 168 011 inimest jäi ümberasustatuks ja 635 051 olid rändajad. Humanitaarkriisi süvendasid COVID-19 ja piiratud ligipääs humanitaarabile.

EL eraldas 9 miljonit eurot kõige haavatavamate isikute abistamiseks kaitsemeetmete, mitmeotstarbeliste rahaülekannete, esmaste tervishoiuteenuste ja hädaolukordades hariduse andmise teel. Sihtotstarbelise rahastamise teel toetati COVID-19 vaktsineerimiskampaania käivitamist.

Lääne-Sahara ja Alžeeria

Juba 40 aastat kestnud unustatud kriisikolde tõttu on jäänud abitusse olukorda kümned tuhanded Lääne-Sahara pagulased. Nad elavad viies laagris Edela-Alžeerias, omades piiratud juurdepääsu välistele vahenditele, mistõttu on ellujäämiseks väga oluline humanitaarabi.

EL eraldas 10 miljoni euro väärtuses humanitaarabi, mille eesmärk oli katta Sahara pagulaste põhivajadused, nagu toit, joogivesi, esmased tervishoiuteenused ja hädaolukordades hariduse andmine. See hõlmas 1 miljon eurot COVID-19ga seotud meetmete tarbeks.

Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkond

Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonnale on COVID-19 mitmemõõtmeline mõju väga tõsine olnud.

EL toetas piirkonda 16,9 miljoni euroga (sealhulgas 0,9 miljonit eurot epideemiate tarbeks), et võidelda pandeemia tagajärgede vastu kõige haavatavamate (sealhulgas põliskogukonnad) seas.

Lõuna-Ameerika

Venezuela

COVID-19 pandeemia ning pikaajaline majanduslangus ja hüperinflatsioon suurendasid Venezuelas tervishoiuteenuste, vee, toidu ja haridusega seotud vajadusi. ÜRO pagulaste ülemvoliniku ja Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooni andmetel on alates kriisi algusest oma riigist lahkunud umbes 6 miljonit venezuelalast.

2021. aastal eraldas EL 82,2 miljonit eurot Venezuela rändajate ja pagulaste ning vastuvõtvate

kogukondade toetamiseks naaberriikides (näiteks Colombias, Peruus ja Ecuadoris).

Colombia

2021. aastal halvenes Colombias järsult humanitaarolukord pärast 1,8 miljoni Venezuela pagulase riiki saabumist ja riigisisese vägivalla suurenemise tõttu.

EL andis 12,2 miljoni euro väärtuses hädaabi riigisisese vägivalla, ümberasustamise ja liikumispiirangute all kannatavatele inimestele (eelkõige vähemustele) ning jätkas oma toetuse andmist katastroofideks valmisoleku valdkonnas (2 miljonit eurot).

Kesk-Ameerika

Guatemala, Honduras ja El Salvador

Asjaomaste riikide 2021. aasta humanitaarvajaduste ülevaatekava kohaselt vajas humanitaarabi 8,3 miljonit inimest. Samuti oli seal üle 1,7 miljoni riigisisese põgeniku. 2021. aastal suurenes järsult kontinentaalne ja transkontinentaalne elanikkonna rändeliikumine.

2021. aastal aidati ELi humanitaarabiga 12,3 miljoni euro väärtuses ligikaudu 860 000 abisaajat ning see hõlmas organiseeritud vägivalla kõige haavatavamate ohvrite ja sellest pääsenute elutähtsaid vajadusi, eelkõige kaitse ja hädaabi ning toiduabi tagamise valdkonnas.

Kariibi mere piirkond, sealhulgas Haiti

Kogu piirkonna sotsiaal-majanduslik kriis, mida süvendas COVID-19 pandeemia, suurendas toiduga kindlustamatust: 10 miljonit inimest kannatas mõõduka toiduga kindlustamatuse ja 1 miljon inimest tõsise toiduga kindlustamatuse all.

2021. aastal jätkas EL piirkonna vastupanuvõime ja katastroofideks valmisoleku toetamist ning eraldas kokku 3,9 miljonit eurot, sealhulgas hädaabi tarbeks seoses Soufrière'i vulkaanipurskega Saint Vincentil ja Grenadiinidel.

Mis puutub Haitisse, siis alates 2021. aasta juunist on Port-au-Prince'is relvastatud jõukude vaheline vägivald ja territoriaalvaidlused märkimisväärselt suurenenud ning enam kui 19 000 registreeritud riigisisest põgenikku vajab tingimata asjakohast kaitset.

EL on võtnud kasutusele vahendeid 17 miljoni euro väärtuses, et leevendada akuutset toiduga kindlustamatust Haitil, aidata ja kaitsta vägivallaohvreid, anda hädaabi seoses 14. augustil 2021. aastal toimunud maavärinaga ja katastroofideks valmisoleku meetmete tarbeks.

Aasia ja Vaikse ookeani piirkonna riigid

Kesk-Aasia

Afganistan, Pakistan ja Iraan

Afganistanis ja naaberriikides, peamiselt Iraanis ja Pakistanis, on humanitaarolukord järsult halvenenud pärast seda, kui Taliban 2021. aasta augustis võimu üle võttis. Toiduga kindlustatuse staadiumide terviklikust klassifikatsioonist lähtuva hindamise[2] kohaselt vajasid

2 Toiduga kindlustatuse staadiumide terviklik klassifikatsioon on standarditud vahendite kogum, mille eesmärk on pakkuda ühtset standardimist kindlustamatuse raskusastme ja ulatuse klassifitseerimiseks. Toiduga kindlustatuse staadiumide tervikliku klassifikatsiooni

Afganistanis humanitaarabi hinnanguliselt 24 miljonit inimest, mis oli tingitud toiduga kindlustamatuse murettekitavast olukorrast, COVID-19 pandeemiast ja majanduslangusest. Alates jaanuarist 2021 kuni 19. detsembrini 2021 on 682 031 inimest uuesti riigi sees ümber asunud.

EL eraldas kokku 251,5 miljonit eurot, mis jõudis 5 miljoni äärmises puuduses elava abisaajani. ELi humanitaarabi õhusilla kaudu toimetati Kabuli ligikaudu 280 tonni humanitaarabi, peamiselt meditsiiniseadmeid, COVID-19 varustust ja toiduaineid.

Bangladesh

2021. aasta ühise reageerimiskava kohaselt elas rohingjade kriisi tõttu Coxi Bazari piirkonnas 884 000 kodakondsuseta pagulast. EL reageeris humanitaarabi vajadustele 41,1 miljoni euro eraldamise teel, mis hõlmas toiduabi, tervishoidu, toitumist, vett ja kanalisatsiooni, kaitset, peavarju ja haridust.

Myanmar

Pärast Myanmari sõjaväelist riigipööret 2021. aasta veebruaris jäi humanitaarolukord äärmiselt muutlikuks – 2021. aasta lõpuks oli ümber asustatud ligikaudu 700 000 inimest. EL võttis kasutusele vahendeid 24,8 miljoni euro väärtuses, et anda abi peamiselt mitut valdkonda hõlmavale hädaolukorrale reageerimise, kaitse, toiduabi, tervishoiu, toitumise, vee ja kanalisatsiooni, peavarju ja hariduse valdkonnas.

Filipiinid

Mindanaos jätkuvat relvakonflikti peetakse üheks kõige olulisemaks unustatud kriisikoldeks. Filipiinid on samuti altid looduskatastroofidele, mille käigus on möödunud aastal kannatada saanud miljonid inimesed.

2021. aastal eraldas EL 7 miljonit eurot, mis oli suunatud peamiselt Mindanao konflikti ja looduslike ohtudega, eelkõige taifuunidega seotud vajadustele. Mõjutatud inimeste (sealhulgas riigisisesed põgenikud) vajadused täideti rahaülekannete kaudu.

Lähis-Ida ja selle naabruskond (lõuna- ja idapiirkonnad)

Süüria

Süüria paljutahulise relvakonflikti tõttu vajas humanitaarabi 13,4 miljonit inimest. EL eraldas haavatava elanikkonna abistamiseks 140 miljonit eurot ning tagas toidu, ravimid, vee ja peavarju. ELi abi eesmärk oli parandada elamistingimusi, mis puudutab tervishoidu, kaitset ja haridust.

Komisjon korraldas ka Süüria ja piirkonna tuleviku toetamise teemalise konverentsi, olles selle kaasjuhataja, ning osales rahvusvahelise Süüria toetamise rühmaga seotud humanitaarabi rakkerühmas.

Liibanon ja Jordaania

Liibanonis avaldasid poliitiline ebastabiilsus ja ühiskondlikud pinged mõju Süüria pagulaste

viimane periood hõlmab ajavahemikku alates 2021. aasta septembrist kuni 2022. aasta märtsini.

seisundile ja kaitseruumile ning see on põhjustanud humanitaarabipartneritele ligipääsuprobleeme, mis on mõjutanud nende abi kohaletoimetamise suutlikkust.

Jordaanias vähendas COVID-19 pandeemia veelgi pagulaste juurdepääsu põhiteenustele, nagu näiteks eluase ja haridus, eelkõige laagrites elavate inimeste jaoks.

EL aitas Süüria pagulasi ning haavatavat vastuvõtvat elanikkonda Liibanonis ja Jordaanias, edendades nende kaitset ja hõlbustades nende juurdepääsu põhiteenustele, nagu tervishoid, eluase, haridus ning veevarustus, kanalisatsioon ja hügieen. ELi kogu humanitaarabi ulatus 72,5 miljoni euroni.

Palestiina[3]

EL eraldas 34,7 miljonit eurot haavatavatele tsiviilisikutele Gazas, kes olid langenud üha halvenevas sotsiaal-majanduslikus keskkonnas konflikti ohvriks, ning haavatavate kogukondade toetuseks, keda ohustas sundränne ja kellel puudus Läänekaldal juurdepääs põhiteenustele. See hõlmas hädaolukorrale reageerimist pingete suurenemise ajal 2021. aasta mais.

EL jätkas rahvusvahelise humanitaarõiguse järgimise edendamist Gazas, Ida-Jeruusalemmas ja Läänekaldal.

Iraak

1,2 miljonit põgenikku üle kogu riigi ei olnud endiselt naasnud oma kodukohta ja rohkem kui 85 % riigisisestest põgenikest elas mitteametlikes elukohtades väljaspool laagreid.

ELi humanitaarabi (28,5 miljonit eurot) oli suunatud kõige haavatavamate riigisiseste põgenike vajaduste katmiseks ning hõlmas mitut valdkonda. Rahastamise kaudu toetati ka tõrjutud ja marginaliseeritud inimeste juurdepääsu COVID-19 vastu vaktsineerimisele, ennetusele ja tervishoiualaste konsultatsioonide süsteemidele.

Jeemen

Jeemenis jätkus endiselt maailma suurim humanitaarkriis, kus 20,7 miljonit inimest vajas humanitaarabi ja kaitset. Üle 4 miljoni inimese on käimasoleva relvakonflikti tõttu ümber asustatud. Jeemenis on üks maailma suurimaid toiduga kindlustatuse alaseid hädaolukordi, kus 16,2 miljonit inimest kannatab tõsise toidupuuduse käes.

EL eraldas 134 miljonit eurot elupäästva abi andmiseks inimestele, kes on otseselt kokku puutunud relvakonfliktiga või kes elavad äärmiselt ohustatud piirkondades, kus valitsevad toiduga kindlustamatus, alatoitumus ja epideemiad.

Türgi

EL eraldas 325 miljonit eurot Türgi jaoks, et jätkata maailma suurima pagulaste kogukonna toetamist. COVID-19 pandeemia on mõjutanud pagulasi, suurendades veelgi nende vajadusi. Kaitse on endiselt suurim vajadus, kuna pagulastel on raskusi sotsiaalteenustele juurdepääsul ja oma õiguste teostamisel.

2021. aastal toetas EL enam kui 1,5 miljonit pagulast, rahuldades nende põhivajadused

[3] Sellist nimekasutust ei tuleks käsitada Palestiina riigi tunnustamisena ning see ei mõjuta selles küsimuses võetud liikmesriikide individuaalseid seisukohti.

igakuise rahalise abi teel (hädaolukorra sotsiaalse turvavõrgu kaudu) ja abistas haavatavaid pagulasperekondi, kelle lapsed jätkasid haridusteed haridusliku otstarbega tingimuslike rahaülekannete abil. 2021. aastal abistati haridusliku otstarbega tingimuslike rahaülekannetega rohkem kui 695 000 last.

Ukraina

Ukraina, eriti Ida-Ukraina julgeolekuolukord oli heitlik juba enne Venemaa agressioonisõja algust Ukraina vastu. Juba 2021. aastal vajas humanitaarabi ligikaudu 3,4 miljonit inimest.

Humanitaarabina eraldas EL 28,9 miljonit eurot, mis jõudis 2021. aastal enam kui 750 000 inimeseni, sealhulgas valitsuse kontrolli alla mittekuuluvatel aladel Ukraina Donetski ja Luhanski oblastites. Rahastamise kaudu aidati inimesi tervishoiu, põhivajaduste, puhta vee, hädaolukordades hariduse andmise ja kaitse, sealhulgas miiniohualase teavitustöö valdkonnas.

Valgevene

Liit asus kiiresti tegelema Valgevene režiimi tekitatud ja poliitilistel eesmärkidel ära kasutatud rändekriisi humanitaarmõjuga, mis võimendus 2021. aasta novembris. EL eraldas humanitaarabipartneritele 700 000 eurot, et tagada hädaabi ELi ja Valgevene vahelisel piiril abitusse olukorda jäänud inimestele.

Horisontaalsed prioriteedid

2021. aasta märtsis võttis komisjon vastu teatise Euroopa Liidu humanitaartegevuse kohta, milles esitatakse strateegiline visioon ELi rollist humanitaarabi andjana ja määratakse kindlaks selge tegevuskava ELi humanitaartegevuse jaoks edasisteks aastateks. Teatises nähakse ette meetmed humanitaarabi andjate baasi laiendamiseks nii ELis kui ka väljaspool seda, et tõhustada jõupingutusi rahvusvahelise humanitaarõiguse järgimise edendamiseks relvakonfliktides ning tagada, et antav abi oleks võimalust mööda majanduslikult soodsaim ning avaldaks samal ajal suurimat võimalikku kohapealset mõju.

Rahvusvaheline humanitaarõigus

2021. aastal jätkas EL järjekindlalt rahvusvahelise humanitaarõiguse avalikku edendamist, näiteks avalike seisukohavõttude esitamise ja osalemise kaudu mitmepoolsetel foorumitel, nagu 2021. aasta septembris ÜRO Peaassamblee raames toimunud kõrvalüritusel, 26. novembril 2021 toimunud veebiseminaril Euroopa humanitaarfoorumi ettevalmistustöö kohta, ning jõulisema ELi humanitaardiplomaatia toetamise kaudu. Komisjoni ulatuslik meetmekogum on lisatud 2022. aasta juunis avaldatud 2021. aasta aruandesse ELi suuniste kohta rahvusvahelise humanitaarõiguse järgimise edendamiseks.

Komisjon on samuti edendanud hariduse kaitsmist rünnakute eest, laste kaitset relvakonfliktides ning humanitaar- ja meditsiinitöötajate ohutust ja julgeolekut sellistes konfliktides. Neid valdkondi käsitleti 2021. aasta ÜRO Peaassamblee raames 23. septembril 2021 koos Belgiaga korraldatud kõrvalüritusel ning arutelusarjas humanitaar- ja meditsiinitöötajate ohutuse ja julgeoleku kohta relvakonfliktides.

Hädaolukordades hariduse andmine

2021. aastal jätkas komisjon oma esialgsest humanitaarabi eelarvest 10 % eraldamist hädaolukordades antavale haridusele, millega toetatakse formaalset ja mitteformaalset haridust, edendades integreeritud ja uuenduslikke lahendusi tagamaks, et kõik

relvakonfliktidest ja humanitaarhädaolukordadest mõjutatud lapsed, eelkõige tüdrukud, saaksid võrdse juurdepääsu turvalisele ja kvaliteetsele õppele. Kokku eraldati 146 miljonit eurot ja sellest sai kasu üle 2,3 miljoni lapse.

Toiduabi ja alatoitumus

2021. aasta ülemaailmse toidukriiside aruande kohaselt elas 2020. aastal enam kui 155 miljonit inimest akuutses näljas, mille korral on vajalik viivitamatu toidu-, toitumis- ja toimetulekuabi. COVID-19 pandeemia suurendas neid arvnäitajaid 2021. aasta esimesel poolel veelgi – 161 miljonini.

ELi humanitaarabi vahendeid suurendati märkimisväärselt toiduga kindlustamatusest kõige enam mõjutatud riikidele. EL võttis kohustuse kulutada 2021.–2024. aastal alatoitumuse vastu võitlemiseks vähemalt 1,1 miljardit eurot. Lisaks jätkati toidukriiside puhul humanitaarabi, arengu ja rahu vahelise seose ning ennetusmeetmeid käsitlevate lähenemisviiside edendamise elluviimist.

Tervishoid

Vaimse tervise ja psühhosotsiaalse toe vajadused kasvasid jätkuvalt. Kogu 2021. aasta jooksul tegi komisjon selles valdkonnas mitu algatust, eelkõige toetades oma partnereid 2021. aasta Euroopa humanitaarabiüksuse raames, et välja töötada poliitika ja vahendid, tugevdamaks vaimse tervise ja psühhosotsiaalse toe integreerimist valdkondade vahel ja koguda kvaliteetseid andmeid.

Katastroofideks valmisolek

2021. aastal jätkas komisjon katastroofideks valmisoleku ja ennetusmeetmete tugevdamist. Katastroofideks valmisoleku süvalaiendamine jätkus ka humanitaarabioperatsioonide puhul. 49 % kõikidest 2021. aastal rahastatud ELi humanitaarprojektidest hõlmas katastroofideks valmisoleku meetmeid.

Komisjon töötas partneritega konsulteerides välja uued katastroofideks valmisoleku suunised, mis avaldati 2021. aastal ja milles kirjeldatakse komisjoni lähenemisviisi katastroofideks valmisolekule ja riskipõhisele humanitaarabi andmisele.

Rahaline abi

Kooskõlas nõukogu järeldustega mitmeotstarbelise rahalise abi kohta ja ulatusliku kokkuleppe raames võetud kohustustega julgustas komisjon kasutama rahaülekandeid vastavatel tingimustel, millega jäetakse mõjutatud isikutele suurem valik, paindlikkus ja kontroll oma elu üle. Komisjon töötas välja uue temaatilise poliitikadokumendi rahaülekannete kohta, mis võeti vastu 2022. aastal.

Innovatsioon ja erasektori kaasamine

Komisjon kuulutas välja projektikonkursi humanitaarabipartneritele, mille eesmärk on rakendada erasektorit ja finantskapitali humanitaarprojektide tarbeks.

Komisjon suurendas oma jõupingutusi andmekaitse ja isikuandmete vastutustundliku jagamise valdkonnas, esitades suunised asjakohastes küsimustes osana uuest temaatilisest poliitikadokumendist rahaülekannete kohta.

EU Humanitarian Aid Flight, humanitaarabi õhusild ja muu humanitaarabiga seotud lennutransporditeenuste toetamine

EU Humanitarian Aid Flight (endine ECHO Flight) on nelja õhusõidukiga osutatav humanitaarlennuteenus. 2021. aasta lennuoperatsioonide raames transporditi enam kui 10 000 humanitaarabitöötajat ja toimetati kohale üle 200 tonni humanitaarabi ligikaudu 150 projekti tarbeks, mille viisid ellu komisjoni humanitaarabipartnerid ja muud humanitaarabiorganisatsioonid Kongo Demokraatlikus Vabariigis, Keenias ja Malis.

EL eraldas 2021. aastal 8,8 miljonit eurot, millega toetati Maailma Toiduprogrammi ja ÜRO humanitaarabiteenistusi Nigeerias, logistikaoperatsiooni Malis koostöös Handicap Internationaliga[4] ning ELi humanitaarabi õhusilla operatsioonide elluviimist Etioopias, Haitil, Afganistanis ja Mosambiigis (21 lendu – 500 tonni humanitaarabi).

2021. aastal lõpule viidud hindamiste kokkuvõte

ECHO 2013. aasta juulis avaldatud temaatilise poliitikadokumendi „Gender: Different Needs, Adapted Assistance“ (Sugu: erinevad vajadused, kohandatud abi) ELi-poolse elluviimise hindamine (2014–2018)

Hindamine näitas piisavat sidusust asjakohaste poliitikavaldkondadega ELi ja ülemaailmsel tasandil, algatuse „Kaitse tagamine soolise vägivalla eest hädaolukordades“ märkimisväärset lisandväärtust ning koos liikmesriikidega ellu viidava ennetava koordineerimis- ja toetustegevuse olemasolu. Tegevuse käigus paranes sooline integratsioon.

Myanmaris ja Bangladeshis rohingjade pagulaskriisi raames antud Euroopa Liidu humanitaarabi hindamine (2017–2019)

Hindamisel jõuti järeldusele, et ECHO aitas kaasa inimkannatuste ennetamise ja leevendamise, inimväärikuse säilitamise ja humanitaarabi põhimõtete järgimisega seotud eesmärkide saavutamisele. See hõlmas ka keskset rolli koordineerimis- ja toetustegevuse valdkonnas.

Süürias antud Euroopa Liidu humanitaarabi hindamine (2016–2018)

Hindamisel jõuti järeldusele, et ECHO andis ainulaadse panuse humanitaarabi mõju tugevdamisse kogu Süürias, parandades humanitaarabi kättesaadavust raskesti ligipääsetavates ja ümberpiiratud piirkondades. Humanitaarabi andmine on kooskõlas humanitaarabi põhimõtetega ja hästi kooskõlastatud teiste humanitaarabi andjatega.

[4] ECHO/FLI/BUD/2021/91001: meede, mille eesmärk on ühendada transpordivahendid (maanteedel, õhus ja Nigeri jõel) humanitaarabi kohaletoimetamiseks Bamakost ja Moptist teistesse Mali piirkondadesse.

Humanitaarabi 2021. aasta eelarve täitmine

2021. aastal humanitaarabi valdkonnas sõlmitud komisjoni rahastamislepingute loetelu on leitav finantsläbipaistvuse süsteemi veebisaidilt.

Humanitaarabi eelarve täitmine

Humanitaarabi 2021. aasta eelarve täitmine

Arvestamata liikmesriikidelt laekunud sihtotstarbelist välistulu (miljonites eurodes)

Piirkond/riik	Summa	%
Aafrika	**732**	**33 %**
Ülem-Niiluse vesikond	174	
Kesk-Aafrika	131	
Ida-Aafrika järvede piirkond	73	
Aafrika Sarv	170	
Lõuna-Aafrika, India ookeani piirkond	45	
Lääne-Aafrika	121	
Põhja-Aafrika	20	
Lähis-Ida, Kagu-Euroopa ja idanaabrus	**756**	**35 %**
Lähis-Ida	409	
Kagu-Euroopa ja idanaabrus	374	
Aasia ja Vaikse ookeani piirkond	**330**	**15 %**
Edela- ja Kesk-Aasia	251	
Kagu-Aasia ja Vaikse ookeani piirkond	79	
Ladina-Ameerika, Kariibi mere piirkond	**144**	**7 %**
Ladina-Ameerika	125	
Kariibi mere piirkond	20	
Ülemaailmsed katastroofid	**154**	**7 %**
Täiendav tegevus ja tugi	**75**	**3 %**
KOKKU	**2 190**[5]	**100 %**

Lisateave ja allikad

- Üldteave Euroopa elanikkonnakaitse ja humanitaarabioperatsioonide peadirektoraadi (ECHO) kohta: http://ec.europa.eu/echo/en
- Finantsteave Euroopa Komisjoni humanitaarabiga seotud tegevuse kohta 2021. aastal: https://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/funding-decisions-hips_en
- Teave eelmiste aastate tegevuse kohta:

[5] Lisaks humanitaarabi eelarvele haldas ECHO 904 miljonit eurot ELi elanikkonnakaitse mehhanismi raames (225,8 miljonit eurot mitmeaastase finantsraamistiku eelarve raames ja 678,6 miljonit eurot taasterahastu „NextGenerationEU“ eelarve raames) ning 1,6 miljonit eurot muude välismeetmete raames.

Euroopa elanikkonnakaitse ja humanitaarabioperatsioonid | Euroopa Komisjon (europa.eu).

- ECHO 2021. aasta tegevusaruanne:
  2021. aasta tegevusaruande täidetud vorm (europa.eu)

- 2021. aasta haldus- ja tulemusaruanne:
  2021. aasta haldus- ja tulemusaruanne | Euroopa Komisjon (europa.eu)

- ECHO hindamisaruanded:
  https://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/evaluations_en

- Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide humanitaarabi rahastamist käsitlevad andmed: https://webgate.ec.europa.eu/hac/

ECHO rakenduspartnerid (2021)[6]

Liikmesriikide spetsialiseeritud asutused	
Liikmesriik	**Nimi**
Prantsusmaa	Agence Française d'Expertise Technique Internationale
Saksamaa	Deutsche Gesellschaft Für Internationale Zusammenarbeit

Rahvusvahelised organisatsioonid	
Riik	**Nimi**
Šveits	Comité International de la Croix-Rouge (CICR)
Šveits	Fédération Internationale des Sociétés de la Croix-Rouge Et Du Croissant Rouge

ÜRO asutused	
Riik	**Nimi**
Prantsusmaa	ÜRO Hariduse, Teaduse ja Kultuuri Organisatsioon
Itaalia	ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon
Itaalia	Maailma Toiduprogramm
Iisrael	ÜRO Palestiina Põgenike Abi- ja Tööorganisatsioon Lähis-Idas
Keenia	ÜRO Elukeskkonnaprogramm
Šveits	Rahvusvaheline Migratsiooniorganisatsioon
Šveits	ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo
Šveits	ÜRO pagulaste ülemvolinik
Šveits	ÜRO katastroofiohu vähendamise amet
Šveits	ÜRO humanitaarasjade koordinatsioonibüroo
Šveits	Maailma Terviseorganisatsioon
Ameerika Ühendriigid	ÜRO Soolise Võrdõiguslikkuse ja Naiste Õiguste Edendamise Agentuur
Ameerika Ühendriigid	ÜRO arenguprogrammi (UNDP) mitme partneri usaldusfondi amet
Ameerika Ühendriigid	UNICEF

[6]ECHO partnerid, kes viisid 2021. aastal ellu ELi rahastatud humanitaarabioperatsioone.

ÜRO asutused	
Ameerika Ühendriigid	ÜRO Pan-Ameerika Terviseorganisatsioon
Ameerika Ühendriigid	ÜRO arenguprogramm
Ameerika Ühendriigid	ÜRO miinivastase tegevuse büroo
Ameerika Ühendriigid	ÜRO projektiteenuste büroo
Ameerika Ühendriigid	ÜRO Rahvastikufond

Valitsusvälised organisatsioonid	
Riik	**Nimi**
Austria	Care Österreich
Austria	Caritas Österreich
Austria	Hilfswerk Austria International
Austria	HOPE'87 –Hundreds Of Original Projects For Employment
Austria	Oesterreichisches Rotes Kreuz
Austria	SOS-Kinderdorf International
Austria	World Vision Österreich
Belgia	Aviation sans Frontières Belgique / Piloten zonder Grenzen België
Belgia	Caritas International
Belgia	Croix Rouge d Belgique – Communauté Francophone
Belgia	Handicap International
Belgia	Médecins du Monde – Dokters Van De Wereld
Belgia	Médecins Sans Frontières Belgique / Artsen Zonder Grenzen Belgie
Belgia	Nonviolent Peaceforce
Belgia	OXFAM-Solidarité
Belgia	Plan International Belgium vzw
Belgia	Vétérinaires Sans Frontières Belgique / Dierenartsen Zonder Grenzen België
Belgia	Vzw Rode-Kruis Vlaanderen Internationaal
Tšehhi Vabariik	Charita Ceska Republika
Tšehhi Vabariik	Člověk V Tísni, O.P.S.
Taani	Adra Danmark
Taani	CARE Danmark – Fonden For Frivillig Ulandsbistand
Taani	Danish Committee For Aid To Afghan Refugees
Taani	Dansk Flygtningehjaelp
Taani	Dansk Rode Kors
Taani	Folkekirkens Nodhjaelp
Taani	Mission Ost Forening
Taani	Red Barnet
Soome	Kirkon Ulkomaanapu Sr
Soome	Pelastakaa Lapset – Rädda Barnen
Soome	Plan Suomi Säätiö
Soome	Suomen Punainen Risti
Prantsusmaa	Acted
Prantsusmaa	Action Contre la Faim
Prantsusmaa	Agronomes et Vétérinaires Sans Frontières

Valitsusvälised organisatsioonid	
Prantsusmaa	Aide Medicale Internationale
Prantsusmaa	Care France
Prantsusmaa	Caritas France – Secours Catholique
Prantsusmaa	Croix-Rouge Française
Prantsusmaa	Fédération Handicap International
Prantsusmaa	Handicap International
Prantsusmaa	Immap France
Prantsusmaa	Initiative Développement
Prantsusmaa	Institut Bioforce
Prantsusmaa	Internews Europe
Prantsusmaa	La Chaine de L'espoir
Prantsusmaa	Médecins du Monde
Prantsusmaa	Médecins Sans Frontières
Prantsusmaa	MRCA/Relief International
Prantsusmaa	Première Urgence Internationale
Prantsusmaa	Première Urgence
Prantsusmaa	Solidarités International
Prantsusmaa	SOS SAHEL International France
Prantsusmaa	Telecoms Sans Frontières
Prantsusmaa	The Alliance For International Medical Action
Prantsusmaa	Triangle Génération Humanitaire
Saksamaa	ADRA Deutschland E.V.
Saksamaa	Arbeiter-Samariter-Bund Deutschland e.V.
Saksamaa	Care Deutschland E.V.
Saksamaa	DEUTSCHE WELTHUNGERHILFE E.V.
Saksamaa	DEUTSCHER CARITASVERBAND E.V.
Saksamaa	Deutsches Rotes Kreuz
Saksamaa	Evangelisches Werk Für Diakonie Und Entwicklung E.V.
Saksamaa	Help – Hilfe Zur Selbsthilfe E.V.
Saksamaa	International Rescue Committee IRC Deutschland Ggmbh
Saksamaa	Islamic Relief Humanitäre Organisation In Deutschland E.V.
Saksamaa	JOHANNITER-UNFALL-HILFE E.V.
Saksamaa	MALTESER HILFSDIENST E.V.
Saksamaa	MEDAIR E.V.
Saksamaa	Medico International e.V
Saksamaa	Plan International Deutschland E.V.
Saksamaa	Save The Children Deutschland E.V.
Saksamaa	Tearfund Deutschland E.V.
Saksamaa	Transparency International e.V.
Saksamaa	World Vision
Kreeka	THE SMILE OF THE CHILD
Kreeka	ΓΙΑΤΡΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ
Kreeka	ΜΕΤΑδραση - Δράση για τη Μετανάστευση και την Ανάπτυξη
Iirimaa	Concern Worldwide
Iirimaa	Goal
Iirimaa	Plan Ireland Charitable Assistance

Valitsusvälised organisatsioonid	
Iirimaa	Trocaire
Itaalia	Actionaid International Italia Onlus
Itaalia	Associazione Internazionale Volontari Laici – Servizio Di Pace
Itaalia	Associazione Italiana Per La Solidarietà Tra I Popoli
Itaalia	Cesvi Fondazione Onlus
Itaalia	Comitato Internazionale Per Lo Sviluppo Dei Popoli
Itaalia	Cooperazione Internazionale
Itaalia	EMERGENCY – Life Support For Civilian War Victims ONG ONLUS
Itaalia	Fondazione Avsi
Itaalia	Fondazione Opera San Francesco Saverio
Itaalia	Fondazione Terre Des Hommes Italia Onlus
Itaalia	Intersos
Itaalia	Oxfam Italia Onlus Associazione
Itaalia	Save The Children Italia ONLUS
Itaalia	Un Ponte Per
Itaalia	Weworld-GVC Onlus
Luksemburg	Aide Internationale de la Croix-Rouge Luxembourgeoise A.S.B.L.
Luksemburg	Fondation Caritas Luxembourg
Madalmaad	Artsen Zonder Grenzen
Madalmaad	Het Nederlandse Rode Kruis
Madalmaad	International Ngo Safety Organisation
Madalmaad	Save The Children
Madalmaad	Stichting Care Nederland
Madalmaad	Stichting CORDAID
Madalmaad	Stichting Nederlandse Vrienden Der SOS Kinderdorpen
Madalmaad	Stichting Oxfam Novib
Madalmaad	Stichting Plan International Nederland
Madalmaad	Stichting TEAR fund Nederland
Madalmaad	Stichting Terre Des Hommes Nederland
Madalmaad	Stichting War Child
Madalmaad	Stichting World Vision Nederland
Madalmaad	Zoa
Norra	Kirkens Nødhjelp
Norra	Norges Rode Kors
Norra	Norsk Folkehjelp
Norra	Norwegian Refugee Council
Norra	Redd Barna
Poola	Polska Akcja Humanitarna
Portugal	Fundação Aga Khan Portugal
Portugal	Oikos - Cooperação E Desenvolvimento
Hispaania	Acción Contra El Hambre
Hispaania	Asociación para la Cooperación con el Sur "LAS SEGOVIAS"
Hispaania	Ayuda En Acción
Hispaania	Caritas Española
Hispaania	Cruz Roja Española
Hispaania	Entreculturas – Fe Y Alegria

Valitsusvälised organisatsioonid	
Hispaania	Federación de Asociaciones Medicus Mundi Espana
Hispaania	Fundación Oxfam Intermon
Hispaania	Fundación Alianza Por Los Derechos, La Igуald Y La Solidaridad Internacional
Hispaania	Fundación Educación Y Cooperación – Educo
Hispaania	Fundación Plan International España
Hispaania	Fundación Save The Children
Hispaania	Médicos el Mundo España
Hispaania	Médicos Sin Fronteras
Hispaania	Movimiento Por la paz, el Desarme y la Libertad
Hispaania	Solidaridad Internacional Andalucía
Rootsi	Läkarmissionen
Rootsi	Plan International Sverige Insamlingsstiftelse
Rootsi	PMU Interlife / PINGST FFS
Rootsi	Radda Barnens Riksforbund
Rootsi	Svenska Kyrkan
Rootsi	Svenska Röda Korsets Centralstyrelse
Šveits	Appel De Genève / Geneva Call
Šveits	Association Médecins Sans Frontières
Šveits	Caritas Schweiz
Šveits	Fondation Suisse de Déminage
Šveits	Lutheran World Federation
Šveits	Medair
Šveits	Solidar Suisse
Šveits	Terre Des Hommes
Šveits	The International Catholic Migration Commission
Šveits	Vétérinaires Sans Frontières Suisse
Ühendkuningriik	Action Against Hunger
Ühendkuningriik	ActionAid
Ühendkuningriik	Afghanaid
Ühendkuningriik	Aga Khan Foundation
Ühendkuningriik	Agency for Co-operation and Research in Development
Ühendkuningriik	BBC Media Action
Ühendkuningriik	British Red Cross
Ühendkuningriik	Care International
Ühendkuningriik	Catholic Agency For Overseas Development
Ühendkuningriik	Christian Aid
Ühendkuningriik	Global Network of Civil Society Organisations for Disaster
Ühendkuningriik	Health Limited
Ühendkuningriik	Helpage International
Ühendkuningriik	International Medical Corps
Ühendkuningriik	International Rescue Committee
Ühendkuningriik	Islamic Relief Worldwide
Ühendkuningriik	MapAction
Ühendkuningriik	Medical Emergency Relief International
Ühendkuningriik	Mercy Corps Europe
Ühendkuningriik	Mines Advisory Group

Valitsusvälised organisatsioonid	
Ühendkuningriik	Mission Aviation Fellowship International
Ühendkuningriik	Muslim Aid
Ühendkuningriik	Muslim Hands
Ühendkuningriik	OXFAM
Ühendkuningriik	Plan International
Ühendkuningriik	Practical Action
Ühendkuningriik	RedR - Engineers for Disaster Relief
Ühendkuningriik	Relief International
Ühendkuningriik	Tearfund
Ühendkuningriik	The Halo Trust
Ühendkuningriik	The Save The Children Fund
Ühendkuningriik	United Purpose
Ühendkuningriik	Welfare Association
Ühendkuningriik	World Vision